

concept
Beleidsplan
voor de Antroposofische Vereniging in Nederland

Inleiding

Het bestuur van de Antroposofische Vereniging in Nederland heeft in 2014 een *Beleidsplan* opgesteld dat nog steeds leidend is. Als ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling) hebben we een actueel beleidsplan nodig. Het lijkt het huidige bestuur aan de tijd om het Beleidsplan te actualiseren en te kijken wat er nu het meest aan de orde is.

In 2023 heeft het huidige bestuur daartoe een eerste aanzet gegeven met het document *Bestuursactiviteiten 2023*. Dat is per mail aan de leden toegestuurd en op de website geplaatst. Het bestuur benoemde daarin vier thema's:

- cultuur van de wil bevorderen (met een dialogische initiatiefcultuur);
- interne samenhang versterken (door een samenhangend organisme te worden);
- jeugdkracht in de vereniging versterken (door belangstellenden uit te nodigen);
- zichtbaarheid van de Hogeschool bevorderen (door wetenschappelijke en maatschappelijke interactie).

In dit document was ook een jaarplan van het bestuur opgenomen waarin ieder bestuurslid zijn activiteiten benoemde. Op die manier gaf het bestuur antwoord op de vraag waar het bestuur mee bezig is.

Nu we de grote 100-jaarsvieringen bijna achter de rug hebben en een nieuwe eeuw zijn ingegaan, lijkt het goed ons te bezinnen op de vraag waar we staan als vereniging en welke accenten voor de toekomst wenselijk zijn. Die vraag wil het bestuur in gesprek brengen; om te beginnen op de Algemene Ledenvergadering van 8 maart 2025. Vanuit zijn waarnemingen in de vereniging heeft het bestuur zeven thema's of aandachtsgebieden geformuleerd. Die zijn op zich niet nieuw maar lijken nu prioriteit te hebben.

De aandachtpunten kunnen ons als leden mogelijk richting helpen vinden bij het nemen van initiatieven. Dat laat uiteraard onverlet dat het ieder lid en iedere groep van leden helemaal vrijstaat om andere aandachtpunten belangrijker te vinden. De vernieuwing en verjonging komt niet door het bestuur tot stand maar door hetgeen ieder van ons doet.

Het blijft voor ons allen een uitdagende opgave om te onderzoeken wat de toekomst van ons vraagt, te onderzoeken waar de mensen die nu incarneren naar op zoek zijn. Ita Wegman noteerde ooit dat Rudolf Steiner na zijn overlijden mensen is gaan inspireren op hun weg naar de aarde. Welke inspiratie brengen zij mee en waar kunnen zij op aarde bij aansluiten?

Hieronder worden, na een kleine situatieschets van de AViN, de zeven aandachtpunten eerst benoemd en vervolgens in werkrichtingen vertaald. In een apart document *Bestuursactiviteiten 2025* geeft het bestuur aan hoe ze zijn eigen rol ziet en wat de bestuursleden zelf willen doen.

Een situatieschets

De gemiddelde leeftijd van de circa 3500 leden is 70 jaar. Er zijn 120 leden onder de 40 jaar en 560 leden onder de 60 jaar. In de Nederlandse samenleving zijn er mogelijk wel 20.000 mensen die zich actief met antroposofie bezighouden en zich ermee verbonden voelen. En mogelijk zijn er wel 200.000 mensen die haar vruchten plukken, doordat bijvoorbeeld hun kinderen naar een vrijeschool gaan, ze een antroposofische arts of therapeut bezoeken, ze Demeter-producten tot zich nemen of een bedrijf leiden vanuit de driegeledingsgedachte.

Wil de vereniging zich verjongen en bij de tijd aansluiting houden, dan is het belangrijk dat mensen die zich met antroposofie verbonden voelen (en deze verbinding vaak in hun werk praktisch maken) lid willen worden van de AViN, zich daar welkom voelen en hun eigen idealen daar kunnen delen. Een grotere vereniging biedt meer draagkracht en vormkracht om de antroposofische impuls verder te ontwikkelen. Een zich verjongende en zich nieuw vormende vereniging enthousiasmeert om de antroposofische inspiratie levend te houden.

Het lijkt in toenemende mate het geval dat nieuwe leden zich niet snel aansluiten bij een bestaande ledengroep en – met moeite soms – hun weg moeten zoeken in de vereniging. Dat vraagt om andere manieren van ontmoeting, die zich ook geleidelijk aan het ontwikkelen zijn. Want elkaar ontmoeten rondom antroposofische ideeën en idealen is een kern van de vereniging. Deze heeft immers als doel het verzorgen en voeden van elkaars zielenleven. Wat antroposofie inhoudt en doet word je bewust in de ontmoetingen met anderen. Als dat gebeurt kunnen initiatieven en samenwerkingsvormen ontstaan. Dan kunnen geestelijke wezens die onder andere met het wezen Antroposofie en met de tijdgeest Michaël verbonden zijn, zich daarbij aansluiten.

Als doel van de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap, die in het Goetheanum gevestigd is, geldt het geven van impulserende (uit de geest afkomstige) krachten aan de antroposofische vereniging en beweging. In Nederland zijn naast de algemene sectie ook specifieke vaksecties als landelijke afdelingen van deze mondiale Vrije Hogeschool werkzaam. Tegelijk blijkt steeds opnieuw hoeveel onderzoekers, opleiders en docenten actief zijn die dergelijke impulsen geven zonder lid te zijn van de AViN of ook zonder aangesloten te zijn bij deze Hogeschool. Het met elkaar verbinden van deze mensen en het op elkaar betrekken van deze activiteiten is een opgave die extra aandacht vraagt en waar november vorig jaar een conferentie aan gewijd was.

Zeven aandachtspunten

Onderstaande aandachtspunten (beleidsdoelen) komen voort uit het waarnemen van recente ontwikkelingen binnen de AViN zelf, binnen de toegepaste antroposofie in tal van sectoren, en binnen de samenleving als geheel. Ook zijn zij mede gebaseerd op gesprekken met besturen van antroposofische verenigingen in andere landen en met medewerkers in antroposofische instellingen. Tevens is er input gekomen door exitgesprekken en netwerkdagen.

1. Welkom bieden
Nieuwe leden en belangstellenden voelen zich thuis en weten de weg te vinden
2. Sociale kunst beoefenen
Leden voelen zich als vrij mens gezien en kunnen groeien dankzij wederzijdse interesse
3. Communicatie bij de tijd brengen
In de manier en de taal van communiceren sluit de vereniging aan bij de tegenwoordige tijd
4. Elkaar dragen bij impuls en initiatief
Leden weten van elkaar en steunen elkaar in hun streven en initiatief
5. In dialoog met de samenleving zijn
Maatschappelijk en wetenschappelijk samenwerken met mensen en organisaties buiten de vereniging
6. Levende spiritualiteit verzorgen
Op authentieke individuele wijze geestelijke ontwikkeling realiseren en representeren
7. Aan de menselijke gemeenschap bouwen
De mensheid leren ervaren als een geestelijke gemeenschappelijke identiteit: de Christus-Logos als de liefdes- en opstandingsimpuls voor alle mensen uit alle culturen

Zeven werkrichtingen

Om de bovenstaande aandachtspunten meer inhoud te geven wordt hieronder per aandachtspunt een uitdaging aangegeven en een concreet voorbeeld gegeven. Daarna worden in de vorm van werkrichtingen suggesties gedaan voor de richting waarin binnen de vereniging verder gewerkt kan worden. Deze werkrichtingen beogen de vereniging te versterken, samenhang te geven en toekomstgericht te houden. In verdere besprekingen hierover kunnen deze werkrichtingen veranderd, aangevuld en nader geconcretiseerd worden. Ze kunnen dienen als een oriëntatie voor leden die actief willen worden.

Ad 1 Welkom bieden

Uitdagingen: Nieuwe vormen vinden voor ontmoetingen en bijeenkomsten, naast traditionele ledengroepen en leesgroepen

Voorbeelden: Lokale open vieringen van de jaarfeesten; gespreksochtenden organiseren; een maaltijd voor nieuwe leden bij iemand thuis

Richtingen:

- De (regio)contactpersonen vormen een taakgericht netwerk, waarin resultaten en 'best practices' worden gedeeld
- Bijeenkomsten voor nieuwe leden nieuw vormgeven
- In elke regio of stad is er een regiogroep voor welkomstgesprekken en exitgesprekken
- In elke stad of regio is een lokale website (of vindplaats) met actuele informatie zodat mensen weten dat en waar ze zich kunnen aansluiten

Ad 2 Sociale kunst beoefenen

Uitdaging: Leden voelen zich als vrij mens gezien en ervaren interesse in hun menswording

Voorbeeld: Bij bijeenkomsten een kunstzinnig proces scheppend vormgeven (zoals op netwerkdagen en samen-doen-dagen)

Richtingen:

- Bij ledenbijeenkomsten vindt naast gesprek ook op andere wijze communicatie plaats, bijv. door bewegingsoefeningen, meditatie e.d.
- Bij (leden-)bijeenkomsten staat het luisteren en de dialoog voorop; mensen kunnen uitspreken wat voor henzelf nieuw is; het oordeel over de ander wordt teruggehouden
- Bij sommige ledenbijeenkomsten worden ook niet-leden uitgenodigd cq betrokken
- Het planmatig organiseren (een uitgekristalliseerd plan uitvoeren) aanvullen met etherisch improviseren (een vorm laten ontstaan vanuit een geestelijk krachtenveld)
- Streven naar het realiseren van schaalvorming, teamspirit of wat genoemd wordt 'de omgekeerde cultus': het spiritueel samenwerken in groepen, waarbij ieders individuele vrije bewustzijn zich verheft tot de gezamenlijke ervaring van een gemeenschapsgeest (aartsengel)

Ad 3 Communicatie bij de tijd brengen

In de manier en de taal van communiceren sluit de vereniging zich aan bij de tijd

Uitdagingen: Gewoonten in taalgebruik en gedragspatronen veranderen

Voorbeelden: Onze website www.antroposofie.nl met nieuwe partnerschappen / de nieuwe app SOOF met informatie / een schrijfcursus aanbieden / dialoog-oefendagen

Richtingen:

- Met beelden werken; beelden zeggen soms meer dan woorden
- Elkaar attenderen op moderne termen en concepten die herkenning bieden
- Elkaar attent maken op 'schema's' die niet meer vanzelfsprekend overkomen zoals de temperamenten, de oude cultuurperioden
- De vaksecties van de Vrije Hogeschool leren van elkaar hoe te communiceren met vakgenoten buiten de antroposofische beweging
- Literatuur meer digitaal ontsluiten. En eerder inzetten op de Engelse dan op de Duitse taal.
- Initiatieven, ontmoetingsplekken en het werk van de Hogeschool digitaal en lokaal vindbaar maken
- Elkaar ondersteuning bieden in het schrijven en spreken over antroposofie of bij het maken van lokale websites
- Websites en nieuwsbrieven van de AViN, folders en Motief doorlichten

Ad 4 Elkaar dragen bij impuls en initiatief

Leden en actieve leden weten van elkaar en steunen elkaar

Uitdaging: Initiatiefnemers ondersteunen

Voorbeeld: Initiatiefkracht is wilskracht en trekt geld aan zoals het Perspectiefproject

Richtingen:

- Bestuur keurt financiële aanvragen niet zelf goed, maar richt een ledenproces in en houdt overzicht; vaksecties van de Vrije Hogeschool kunnen hierin ook een rol spelen
- Als AViN meedoen met het mondiale zoeken in de Algemene Antroposofische Vereniging naar driegeleed organiseren
- Leden kunnen nieuwe initiatieven en initiatiefnemers direct steunen via crowdfunding en peetschappen; ook vriendendonaties zijn mogelijk
- De lectorenkring, de hogeschoolkring en het contactpersonenoverleg vormen een samenhangend en wederzijds ondersteunend netwerk; zij weten elkaar te vinden

Ad 5 In dialoog met de samenleving zijn

Maatschappelijk en wetenschappelijk co-creëren met mensen en organisaties buiten de vereniging

Uitdaging: Antroposofische inzichten en 'good practices' inbrengen in actuele ontwikkelingen

Voorbeeld: Bij een conferentie van de medische sectie spreekt een hoogleraar GGZ

Richtingen:

- De vaksecties van de Hogeschool vinden aansluiting bij onderzoekers en opleiders buiten de AViN
- Lokaal / regionaal brengen actieve leden antroposofie in gesprek en participeren lokaal

- Aanmoediging / ondersteuning / professionalisering van individuele leden die antroposofie in de media / in het maatschappelijk debat brengen
- Journalisten e.a. die negatief of positief over antroposofie schrijven individueel opzoeken
- Actieve leden voelen zich verantwoordelijk om op constructieve wijze te reageren op onterechte aanvallen op de antroposofie in de media; hiervoor een netwerkgroep inrichten
- Het oefenen van dialoog en daarmee polarisering voorkomen; inleven in de perspectieven van de ander en deze opnemen en onderzoeken in het eigen denken

Ad 6 Levende spiritualiteit verzorgen

Op authentieke individuele wijze geestelijke ontwikkeling realiseren en representeren

Uitdaging: Zichzelf als geestelijk wezen ervaren en dat uitdragen zonder te moeten citeren

Voorbeelden: Dag over de Esoterische Cyclus / boek over Persephone / gesprekken over natuurwezens / uitwisseling over geestelijke ervaringen bij het sterven / meditatiedagen

Richtingen:

- Helderziendheid serieus nemen en daarbij vergissingen aanvaarden
- Een onderzoeksgemeenschap opbouwen waarin kritiek de geest scherpt
- Ervaringen met geestelijke wezens bespreekbaar maken in veilige settings
- De Esoterische Cyclus in de beleving brengen
- Lectorenkring organiseert verdiepingsdagen
- In de menselijke ontmoeting geestelijke werkzaamheid en karma leren herkennen

Ad 7 Aan de menselijke gemeenschap bouwen

Bewuste ervaring van de mensheid als een geestelijke entiteit met een gemeenschappelijke identiteit (de Christus-Logos)

Uitdaging: Inclusiviteit van alle mensen met hun eigenheid realiseren / vermijden van sektarische trekken

Voorbeeld: Werken aan de 'omgekeerde cultus' - schaalvorming / Grondsteenconferentie

Richtingen:

- Praktijken die inclusie en multiculturaliteit realiseren als 'good practices' delen en stimuleren
- Het werken met typologieën (volkskarakter, temperamenten) in het licht plaatsen van de individuele ontwikkeling van de mens; niet vanuit stereotypen spreken en denken
- Het delen van geestelijke ervaringen, waaronder ervaringen met engelen, aartsengelen en archai, ook in termen die herkenbaar zijn binnen andere culturen